OCCVLTATIO.

CAP. LXI.

OCCVLTATIO fit in rebus, & conceptibus animi, & negotijs, & significationibus. Res occultantur alijs in rebus ex similibus sarcitis: quia similitudo, causa est ignorantiæ, ut discrimen cognitionis. De his autem in libris de Subtilitate actum est. In animi autem perturbationibus, aut alijs cogitationibus, occultatio fit à contrario uultu: ut ille,

Occultationũ genera.

Animi perturbationes quomodo lateant.

Spem uultu simulat, premit altum corde dolorem.

Negotia quomodo occultè tractentur.

Negocia uerò occultantur primùm, cùm per alios administrantur, & cùm aliud simulatur, & cùm soli clàm illa tractamus. Cùm autem sint incerti generis, non est ut hîc de illis loquamur, sed potiùs ad significatorum occultationem transeamus. Significata sententiæ animi nostri sunt duo, uoces, & scripta. Voces septem modis occultantur: primus absentia, hæc tutissima est, & si non deprehendatur, suspicione caret. Inde obmurmuratio, uel locutio submissa, quæ indecora est, & suspicione plena, & sæpenumerò maximorum malorum causa fuit. Tertius lingua aliena, ut Græca Latinis, Germanica Italis: sed & hic suspicionem parit, & est indecorus. Quartus est per nutus, ut colludentes: est autem hic maximè turpis & irrisorius. Quintus est per uerba alia significãtia, qui circulatoribus est familiaris. Itali Calman locutionem uocant. Ea indiget longa obseruatione: si quis tamen dextrè ea utatur, suspicione carere potest. Vtilis est ad pueros instituendos, qui in domo seruiunt. Sextus est, cùm circumcisè loquimur: hic aut irrisorius est, & grauem uirum decet, cùm ancipitem sensum reddat.

Locutio quomodo occultetur.

Adeoq;

Adeoq; legitimus, ut etiam scriptis magnorum uirorum sit familiaris.

Epistola sub epistola condita.

Scripta uerò occultantur, uel communi ratione, quarimæ similibus sarciuntur condita exempla ligno, ferroue: uel nota, cùm aqua, aut igne, aut puluere admotò apparere tum primùm incipit, de quibus in libris de Subtilitate tractatum est. Nunc autem amici experimentum afferam. Diluitur tantùm atramenti scriptorij in aqua, ut uix scripta epistola uestigium nigredinis appareat: qua siccata, super eadem uerba, ijsdemq; lituris alia, ex carbone salicis, & aqua pluuia spissata scribitur, quæ uerum atramentum refert. Vbi siccata fuerit, transmissaq;, libeatq; legere, galla aquæ incoquitur, impositoq; spongia ac expressa mediocriter detergitur epistola nuper conscripta, quod carbo nec lachryma nec galla adhæreat, reliqua prior emergit, cum gallæ colore & tenacitate affigatur chartæ, & obumbretur. Idq; (ut dixi) se expertum affirmat. Nec mirum, carbone scribi posse: cùm etiam cerasorum succo uirides literæ fiant, tum aliorum fructuum alterius, aut eiusdem coloris.

Tertius modus est, ut quæ scripta sunt, aliud significent, quàm uideantur. Hoc autem contingit quinq; modis: aut quæ nihil significant, significent aut aliud, aut plus, aut minùs: aut ut non literarum, sed dictionum fiat commutatio. Porrò duo primi modi uulgati sunt, & innumeras habent differentias. Atq; ex primo genere sunt hieroglyphicæ literæ, de quibus Horus Apollo tractat. Ex secundo, sunt fermè epistolæ Principum, quas occultas esse uolunt, si incipiantur. Cæsar hoc genere delectatus est, quamuis satis crassa Minerua, ut dici solet. De his, & de minùs, quàm scriptum sit significantibus, in prioribus libris dictum est.

Super-

Superest, ut de commutata ratione uerborum loquar. Fuit uir paulò ante nostram ætatem mendacior Agrippa, inanior Raymundo Lullio, Abbas Trithemius, qui totum librum satis grandem, hoc uno solo somnio impleuit, nec tamen expleuit. Et ut fidem fabulæ faceret, finxit se necromantiæ, cùm potiùs stultitiæ deberet, accusatum. Impudens certè sycophanta, si quis unquam mortalium. Sed audi miram artem. Literis singulis in uno quoque alphabeti ordine dictiones è directo positas nectit. Cùm uel si longissima oratione, & absurda atq; suspecta, breuissimum exprimat sensum, ueluti: Iudex sempiternus cernens cuncta, retribuat optantibus beatitudinem super cœlestem, amicis seculum. Virtus mitissimi imperantis fragilibus reuerenter recogitanda, honestis dogmatibus iniustos mercenarios hortatur carnalem considerationem, artificis æternorum detestari. Donum repromissæ requietis desiderio flagitare abstinentiam. Infœlicissimi exules, suscipite superuentura spectacula principatuum gubernatoris bonorum. Emigrare maximè alacres, attendite breuissimis traditionibus conuersationis: cantilenas potentissimi redemptoris terrenorum lucidas mitissimè assumendi. Recognoscite infœlices Christicolæ. Velociùs aufugiunt inferiora, studiosissimè flagitio amplectemini, nebula corrumpemini. Formidatis eia nunc orthodoxi, reuoluite bonum tripudio, sacerdotum principis nostri termino continuo.

Trithemij stulta inuentio.

Hæc est series inconditæ ac stultæ, tamq; longæ orationis: cuius sensus est, In Trithemij stultissimi inuentionem, demiror uirum egregium scripsisse expositionem. Sed dices, quomodo? Liber impressus habetur: hoc exemplo rem assequeris. Non est digna res sumptu temporis, etiam si non per se aperta esset. Breuiter tamen exponã. Sex aut septem

sunt

sunt ordines literarum, quos Alphabeta nuncupamus. Singulis autem dictiones respondent eiusdem sensus, quæ epitheta solent uocari, atq; ita, ut è multis ordinibus ritè fabricari possit oratio, uelut in exemplo uides:

A	Deus	Sapientissime	Adiuua
B	Creator	Optime	Tuere
C	Fabricator	Aeterne	Protege
D	Seruator	Misericors	Serua
E	Autor	Iustissime	Defende.

Nam si uis scribere (gratia exempli) Dea, capies pro D *Seruator in primo ordine: pro* E *Iustissime, in secundo ordine, quia* E *est secunda litera, ut* D *prima fuit: & pro* A, *Adiuua, in tertio ordine. Et ita dices, Seruator iustissime adiuua. Et hæc est tota series super quam condidit tot libros.*

Modus omnia scribēdi occultè pulcherrimus.

Verùm persæpè ex rudibus inuentis pulcherrima uenari licet, quale est hoc nostrum. Capiemus duos libros eiusdem typi, puta Plinij epistolas, aut Ciceronis, & sensum, quem exprimere uolueris, collige ex dictionibus collectis, uel per singulas paginas in lineis eiusdem numeri, uel in eadem pagina, lineis autem ordinem seruantibus: uel in utrisq; numerorum ratione eadem seruata. Semper autem tres lineas ad facilitatem computa. Melior autem est primus ac tertius modus. Hac perfecta epistola, oportet aliam ex antecedentibus uerbis aut proximè sequentibus connectere: licet autem in utrisq; casus, tempora, numeros, modos, generaq;, ac eiusmodi, in singulis mutare, uerbum attamen nō. Eligatur ex libris, qui dictionum uarietate præstat, aut contextu uerborum floreat. In primo genere sunt Plinius, Volaterranus, Rhodiginus, Munsterus, Gesnerus,

Biblia,

Biblia, Gellius, Macrobius, Crinitus. Ex Poëtis, Virgilius, Horatius, Ouidius. In secundo uerò Cicero, atq; Quintilianus. Sed præstat rem facilem, quæ forsan ardua uidebitur aliquibus, exemplo qualis sit, ostendere. In Plinij (gratia exempli) epistolis Aldi. 1518. mense Iunij, pagina 19. Tu fortasse me putes indulsisse amori meo, suprâq; ista, quàm res patitur sustulisse: Dabis (ueniam) placeat: Est illud inculcandum pulchrè, & tui rationem non habenti mulieri, uitam te odisse. Ergo si pro his totidem uerba sequentia in eisdem paginis legas, non obseruatis lineis, quod perbreues sint paginæ, habebis hanc epistolã: Ego fide mea spondeo, ut omnia longè ampliora, quàm à me prædicantur, inuenias, pœnas si debitas cautissimè infigas Petro Namuto. Hæc igitur est ratio integra tantæ industriæ, ut serues paginarum ordinem. Numerum uerò primæ, à qua cœpisti numero dierum mensis significabis. Nomina, prænomina q; literis capitalibus dictionũ effinges. Vt uerò initium habeatur, & finis, literas capitales duas maiores formabis, inter quas nomen & prænomen iacet. Vbi uerò ad complendum sensum epistolæ, quam scribis, dictio aliqua desit, eam, aut (si plures sint) eas, inter duo parenthesis parua signa collocabis: ut illud (ueniam) hæc enim dictio si legatur, ut interposita ex libro omnẽ ordinem peruertet, & maximã confusionẽ pariet. Sufficiet igitur pro signo nomen authoris habere, ac eius, qui excussit, ut exemplar cõsimile emere liceat. Eo habito numerum dierũ mensis quære, aut alium frustrà interpositum, & paginam ei numero correspondentem, in qua leges uerba epistolæ tuæ quotquot continua inueneris. Inde totidem proximè sequentia transcribes: deinde ad sequentem transi, & modò (ut dixi) uirgula non obstet singula uerba expendes, totidemqúe sequentia repones,

donec

donec ad literas capitales maiores deuenias, tunc ex intermedijs hominum nomina, & prænomina nosces. Facilis per se res etiam absq; usu, facilior usu adhibito. Possumus & in parte epistolæ illud solùm efficere. Plus autem significantium, quàm scriptum sit exemplum dedimus in libris de Subtilitate: nunc uerò aliud proponamus Francisci Offussij Geldrensis. Tabula è pergameno, uel ære fiat, latitudinis duorum literarum cum dimidio, dimidioq; longior, quàm lata, rectangula, diuidaturq; longitudo in treis æquales partes interductis lineis, latitudo uerò in duas partes, & mediam seu quinq;, duas ex quinq; à sinistra linea ducta per longum separa, reliquas tres duabus rectis similiter per longum ductis distingue. Verùm primam lineam, quæ duo spatia comprehendit, superiùs educes tantùm, quantũ sinistrum spacium habet latitudinis. Hæc omnia in exemplo à latere posito manifesta sunt. In primis igitur spatijs à sinistra literas singulas inscribes quascunq; uolueris, utpote A B C, uel, H K T, uel aliâs: in alijs uerò binas in singulis, unam à sinistra supra, alteram infra, à dextraq;: sic ut cùm sint spacia nouẽ, erunt literæ 18 exclusis H, & K, quæ literæ non sunt. Sed si libeat H præponere Græcorum more, aspirationem appones supra sequentem literam. Vt uerò commodiùs agas, literas, quæ multiplicis sunt usus, ut uocales S & R, in quadrangulis à sinistra describes: quæ rarioris, ut B Q T, à dextra. His sic dispositis, tabellaq; præcisa eam margine superiore adæquabis lineæ, super quam scribere decreueris, & in spatio superiore, quam uolueris ex tribus literis fortuitò scribe, quo-

Modus scribendi omnia tribus literis.

A	a e	r n	c b
B	i o	d l	g q
C	u s	m f	p t

quoniam litera illa nihil significabit. Inde primam literam eius quod scribere uis, quære inter 18 quæ sunt à latere dextro, & correspondentem à sinistra sinistræ, magnitudine superscribe literæ à dextra inuentæ. Post spatium transfer, sicut literam secundo scriptã contineat, & à dextra uenare secundam literam seu elementum propositæ orationis, & super illam & in directo duarum scriptarum, scribe illam literam, quæ ex tribus à sinistra positis correspondet. Deinde transfer spatium superius, ita ut literam ultimò scriptã amplectatur, quærésq; tertiam literam scribẽdæ orationis, cui superscribes è directo priorum trium iam scriptarum literarum, literã quæ à sinistra è regione posita est. Atq; ita per singulas usq; in finem. Res patebit exemplo tali:

Aabccc aba a cba bca c cbccb ba
aacb ba cc a abcb b abc c ac cac ccab
bab cc acc, c abbc caaaac cc b ca
aca caac cb b bbc baa bba ab cc ccb
c b cbcc bcac c a cba c cc aa aa?

Id est: Eius scientiæ quam possidere uidemur, nihil nostrũm est, sed Dei munus. Propterea stulte, cur te extollis de alieno mutuo, potius quàm etiam munere?

Leguntur eadem ratione qua scriptæ sunt, sed si uno genere literarum aut duobus tribus'ue, uel quatuor, spatia inania compleantur, decora res magis uidebitur, licet non tam admirabilis. Et nisi quis hanc rationem norit, frustra conabitur interpretari.

Interpretari solent tali modo scriptæ epistolæ, ex literis frequentius assumptis. Has enim uocales esse necesse est, aut S. Et item frequentiores EIAO. Inde ad consonan-

Occultæ & personatæ literæ quo-

tes pergunt. Difficillima ratio ab initio, facillima ubi uel unum uerbum fueris assecutus. Sed in modis à nobis traditis, Apolline opus esset. Nulla enim ratio utilis est in his, nisi homo rem ipsam teneat. Genus tamen rei disquirere oportet. Nam si paucioribus literis epistola constat, uel ex situ, ut hîc, uel ex replicatione constat.

Veluti a a a, significat A: a a b, B: a a c, C: a b a, D: a b b, E: a b c, F: a c a, G: a c b, I: a c c, L: b a a, H: b a b, K: b a c, M: b b a, S: b b b, N: b b c, O: b c a, P: b c b, Q: b c c, R: c a a, T: c a b, V: c a c, X: c b a, Y: c b b, Z: c b c: ET: c c a, uel, c c b, C V M: c c c, R V M. Quæ sunt dictiones aut dictionum partes frequentis usus. Potes autem, ut liquet, innumeris modis rem hanc uariare. Sed quod in hoc optimum est, oportet punctis suprà positis literarum initia statuere. Veluti sub hoc alphabeto, b à à à b b a, habes. Ita licebit ad epistolam confictio alphabeto, qui tamen labor immensus est, literam pro literareddere, ut solũ duæ quod minimum est, supersint. Etiam sine punctis, si modò ordinem alphabeti teneas. Excrescunt ad 28 numerorum notas alphabetorum ordines. In his igitur regula opus est, quandoquidem nullis libris tantus numerus comprehendi posset. Sed sicut sex multiplicationibus conficitur summa immensi numeri, ita etiam distinguitur. Oportet igitur obseruare si distantiam mutant, tunc tabella opus est. Facile etiam est aliena lingua, personatas scribere epistolas, sed difficile habere fidos interpretes qui talia norint.

Modi breuiter celeriterq; scribendi.

Ex hoc orta est ratio scribendi breuissimè, unde Ciceronis ætate, anagnostæ orationes mira celeritate scribebãt, ut ne uerbũ excideret. Notis enim quàm breuissimis multa amplectebãtur. Cõstat ars quatuor præceptis. Vsu primũ, ut

ut xp̄s, Christus. Quid enim xp, cum chr? scz, scilicet. Secundum est ex consueta oratione: ut, S.V.V.F.Q. V.B.E.E.Q.V. Si ualetis uos filijq; uestri, bene est, ego quoq; ualeo. Tertiũ, ut uerbum quod sensui respondet inter uerba iam cognita, disponatur per extremas literas.

Velut: h^c op^e f^m est, ut l^a perpe^o l^n sol. exc^t. Id est: Hoc optimè factum est, ut luna perpetuò lumen solis excipiat. Sensui enim & literis quæ iam percipiuntur, talis interpretatio respondet. Quartum, ut syllabis notæ propriæ, & monosyllabis dictionibus tribuantur, tum etiã alijs quæ sunt in usu. Punctis enim ac lineis, titulisq;, in hoc negocio iuuamur. Quòd si quid potest, aut aliqua in re, necessarius est diuturnus usus, certè non ulla in re magis quã in talibus, quæ non solùm consensum quendam, sed etiam celeritatem requirunt.

Cùm igitur essent tres scribendi subtilitates, ut occultè scilicet scriberemus, ut scripta interpretaremur, ut breuiter, cùm temporis angustia non admittit, ut in auditoribus, omnia iam absoluisse nos satis palàm est. Nunc uerò tẽpus est, ut doceamus quomodo absq; epistola res procul significari possint: id cũ facibus fieri posse aliâs docuimus, existimantes nostrũ esse inuentũ, sed olim à Polybio in quodam fragmento descriptos, duos modos huius generis, alios tamen à nostro inuenimus, qui cùm obscuri sint & mutili, non ab re esse existimaui, ut à nobis explicarentur, simul locupletem facturus doctrinam de hoc, ut cõmodè ea uti possimus. Igitur Aeneas uasa utrinq; cõstituit longa, arcta, sed profunda, in ternas aut quaternas partes diuisa, & in his, ut in lampadibus fieri solet, ligna cum subere posita, super lignis tædæ impositæ, è directo in limbo uasis res inscriptæ principaliores, ueluti frumento indigemus, seditio in urbe est,

Modi quib. res ex urbe obsessa significent.

præsidium receptum, peste laboratur, eras foras irrumpe-
mus: atq; multa talia capita rerum. Ergo utrinque imple-
tis uasis aqua, & tædis accensis ubi aliquãdiu arserint, de-
tracta fistula, fax descendit ad imum: subducta aqua, al-
ter legit quæ in limbo scripta sunt. Sed hic modus satis ru-
dis est: nec docet quæ uelimus, uerùm ex infinito numero
fortuitorum pauca admodum, nec perfecta.

Alium deinde subiungit nostro satis conformen, qui ta-

	Prima	Secunda	Tertia	Quinta	Quarta
Prima.	A	f	m	y	r
Secũda	b	g	n	z	s
Tertia.	c	h	o		t
Quarta	d	i	p		u
Quinta	e	l	q		x

lis est: Ex constituto utrique habent quinque tabellas, in
quarum singulis alphabeti elementa quinque, aut quatuor
saltem, eo ordine quo uides, descripta sunt. Qui uerò uolũt
ostendere quæ uelint, decem habent tædas ardentes, quarũ
quinq; à dextris, aliæ à sinistris sunt collocatæ: igitur primũ
faces eleuantur ab eis qui aliquid significare uoluerint, ac
toties donec alij facem eleuent, ne initium incertum sit. Vbi
respõderint signo, etsi quæ fiunt animaduertere docuerint,
totidem faces eleuantur à dextra, quotus est numerus tabu
læ in qua litera est descripta, inde à sinistra totidem, quo-
tus est numerus elementi in tabula. Gratia exempli, uolo si-
gnificare VENIEMVS, à dextra quatuor faces, quia V in

quarta

quarta tabula est, & totidem à sinistra eleuabimus, nam V quarto in ordine tabulæ collocata est: inde X nã à dextra, & quintam à sinistra pro E: est enim in prima tabula quinto loco descripta. Inde tres à dextra, duas à sinistra pro N, & I duas à dextra: est enim I, in secunda tabula, & quia est in quarto loco, quatuor à sinistra: rursus pro E unam à dextra, quinq; à sinistra: & pro M, tres à dextra, unam à sinistra: & pro V quatuor à dextra, totidem à sinistra: & pro S quatuor à dextra, duas à sinistra. Adijcit hic autor & quadrantem astrologorum instrumentũ, multaq; alia quæ forsan non tam factu quàm dictu facilia sunt.

Nos uerò alium modum ab his, atq; etiam eo quem in libris de Subtilitate descripsimus, trademus: ut cum duabus facibus res tota absoluatur ad omnem confusionem uitandam. Igitur constitutis duabus facibus prælongis, ut sufficiant ad totam sententiam per elementa declarandam, atq; in tanta distantia inter se, ut pro interuallo eorum quibus signum hoc proponitur, in distantia quatuor cubitorum esse iudicentur. Datoq; ac recepto signo à complicibus utrinq; facibus eleuatis, aut abditis, ut initium rei statuatur, sinistra eleuata, elementum unum significabit: debet autem eleuari decẽ

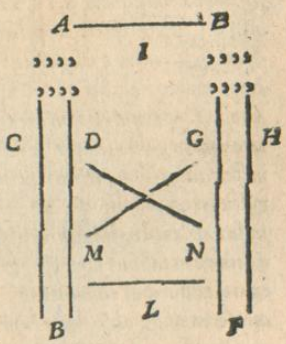

cubitis, depressa sic ut lateat, aliud in sinistrum latus inclinata, aliud in dextrum, aliud ut quatuor amplectatur ele-

menta, totidem dextra significabit. Erit autē pro arbitrio, & pro condicto elementorum hæc significatio, ne si (ut hic pro exemplo scripsi) res pro elementorum ordine sit ita hostibus, ut amicis res pateat: poteris enim primo loco pro A constituere N, uel aliud quodcunque uolueris elementum: habes igitur iam octo elementa. quatuor habes, si ambæ faces moueantur simul: utpote eleuatæ I, absconditæ L, in sinistram inclinatæ M, in dextram N. Rursus sinistra eleuata & dextra depressa O, in sinistram inclinata P, in dextrā Q. Sinistra quoq; depressa tres alias notas, in sinistram tres alias, ut sint 21 elementa, & absolutū alphabetū usq; ad Z literā. Supersunt præter has, tres aliæ differentiæ, quæ à sinistra face in dextrā partem inclinata prodeunt, cum dextra simul mota fuerit sursum aut deorsum, aut in sinistrā partem. His igitur cōstituemus 0. 1. 2. Etsi repetatur 3. 6. 9. ut constituantur secunda uice ab 1. usq; ad 11. tertio repetiti prima constitutio. 9. 18. 27. Et ita habes ab uno usque ad 38. Quòd si quarto repetieris primū signum 27, secundum 54, tertium 81 significabit, peruenies q; usq; ad 119. Ita in quinto habebis 81. 162. 343. & summam omnium 462. Neq; parum est tam breui duabus facibus, quarū altera eodem modo semper se habet, scilicet ut ad dextram inclinetur, reliqua trifariàm uariatur, omnes numeros significari ab unitate usq; ad 462. Atq; hic modus minimè fallax est, aut confusus, breuisq; ac perfectus. Verùm exercitatione in talibus opus est, & ut iam antea de his obsessi cum auxiliaribus conuenerint. Noctem etiam esse claram atq; serenam & absq; lunæ lumine.

Locutio per sibilū. Verùm ut ad sermonis occultationem redeamus, septimumq; illius modum explicandum, qui uocibus rudibus perficitur, ut in Mexico latrones & amātes sibilo ita omnia

explicant,

explicant, ut loqui dixeris illos, refert Franciscus Lopez. At mentitur, dicas. Sit ita: centies dictum, me nõ cõtendere an ita sit, modò esse possit: modus est explicandus. Sed primum usum docere oportet: procul explicatur, quod uoce dearticulata nequit: atq; occultè. Quomodo igitur? Id duobus modis contingit, alter quidem, ut in his fistulis quibus canimus simul & loquimur, dictum est de his in quinto Musicæ nostræ. Vox lingua dearticulatur, latet non animaduertentibus paruum sub magno, & umbra sub sono. Constant fistulæ illæ cicutis simplicibus, ligneis, unico foramine lato, sub eo posito per quod inflantur: id uerò membrana tenui cõtectum est undequaq;, ita & uox & sermo resonat. Sed reliquus modus, in eleuatione uocum per paria spacia constat, quibus singulæ literæ significantur, & ex literis dictiones, & oratio tota, indiget consuetudine, sed non est assuetis ardua res.

Epistolarum usus, & ratio obsignandi tam utilis est, quàm etiam necessaria. Si igitur adsit sigillum, antequam cera imponatur, charta sub eo in capillamenta diuaricanda est, inde cera tolli non potest ulla arte, quin capillamentum pereat, dignoscitur ergo aperta epistola ex aduersa sigilli parte fraus. Rursus si sigillum non adsit, altera ex parte regula, & stylo diuaricanda est pars A D postquam iam plicata epistola, & ubi epistolæ cohæret pars A D (quæ rectangula & oblonga esse debet) duabus scissuris, altera tangente A, altera propè uelde deducenda est ad aduersam partem epistolæ per B, inde rursus reducenda per C, & demum præcisa parte & in mucronẽ formata, reducenda iterum pars mucronata E sub B C, ex B in C, ita ut pars quæ tegit B C, quadrato

Epistolæ quomodo concludantur ut aperiri clanculũ nequeant.

quadrata sit, non mucronata. Pòst ex aduersa parte pars folij ad unguem æqualis ac similis AD abscindenda est: ita fiet ut similes sint alterutrinq; partes, nec unde clausa sit dignoscere quisquam facile queat. Inscribendæ etiam literæ sunt utrinq; super obsignatum locum.

Aurũ & argentũ quomodo deferãtur clàm.

Aurum & argentum aqua separationis solue, aut solutum denigra, inde aurum plumbo, argentum pici liquefactis immisce, aut arenæ: & sic occultè deferes.

Modus cognoscendi literas in charta latẽtes.

Cùm uerò sint tria genera eorum, cum quibus literæ occultæ scribuntur atq; imperfectæ: uel quia res alia desideratur, ut quæ cum sepo, quæ cinere aut carbonibus indigent: & quæ aqua: & lachryma Arabica, calchanto: aut perspicuo, ut quæ alumine, in aqua enim candor uidetur: aut quæ densitate, ut quæ sale ammoniaco, nam ab igne coguntur: necesse ut qui explorare uelit, & iunctam oleo chartam contra Solem inspiciat, & ut mergat in aqua, & ut igni exponat, & ut calchanti puluere inspergat.

Epistola quomodo aperiẽda.

Literas obsignatas aperire solent seta caudæ equinæ, sed prius parum ceram excalefaciunt, res hæc manuũ agilitate & iudicio, quàm doctrina constat: restituere oportet è regione prioris loci, ne consuetudine sigilli, situs mutatus prodat dolum. Forsan me quispiam, quod mala doceam, coarguet: sed rectè ille dixisse uidetur, qui nihil malum esse simpliciter affirmabat: nam & Deus serpentes, & uenena plura sparsit. Vsus ergo ratio bonum à malo solus secernere debet. Aliter inunge sigilli locum, inde superfunde dilutum gypsum tenuissimum ex aqua cum modico glutinis piscium, aut lachrymæ Arabicæ: sinito cogi, & ita sigillum adulterinum habebis.

Modus occultãdi res

Ex onichis fragmentis, cerusa, oui cortice, ac cera, gluten fit, quod fissuras & rimas occultat in marmoribus, parietibus,

rietibus, ouis, atq; alijs rebus albis: addi potest & gypsum, & pro subiecti ratione uariari, quoniam ex his quædã candidiora, quædam minus candida. Eadem quoque ratio silicum, lignorum, ac metallorum. Sed & in lignis uiridibus summa ui diuulsis, exemptaq; parte quanta opus est: inde religatis partibus, ut coalescant, præsertim in ipsa arbore lignum consolidatur, ut absq; suspicione sit. Meminit & similis fermè exempli Theophrastus. nam mos antiquis fuit talibus, homines etiam post se in admirationem & religionem trahere. in solidis corporibus.

Commentum hoc ut scytales antiquæ Laconicæ rationem explicarem admonuit: neq; enim res tam uulgata, uiulgatum habet cõstructionis modum: is autem talis est: Duo ligna teretia polita, æqualiaq; omninò, charta sic ad cocleæ instar stricta & æquali à summo usque ad imum inuoluebant alterum, ut nihil omninò è ligno conspici posset, inde alterutrinq; capita, quæ non integebantur, præcidebant in formã quam à latere uides. Vnum ex his lignis imperator exercitus accipiebat, reliquum apud se retinebant. Vbi opus esset epistola, chartam ligno prædicta ratione inuoluebant capitibus utrinque affixis & in medio etiam tenuissima cera certis locis: inde inscribebant quæ uellent: eaq; à ligno auulsa, epistolæ loco transmittebãt. Hæc alibi tractata, sed nõ exposita: uelut & hoc quod ad delendum literas pertinet. Scytale Laconica qualis.

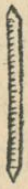

Cerusam in æstãte cum lacte ficus misce, & in pastillos redige: siccato in umbra & tere, ac rursus nouo lacte ficus imbue: forma pastillos, siccato, tertio: atq; id repete quater, inde serua. cùm opus est, literas leuiter madefacito, & puluere illo inspergito, sic ut undique adhæreat, finito per Modus deledendi literas.

horas 12 saltem, confricato tenui linteo asperiusculo, in quo gossipium includatur.

Vt uerò breuiter absoluam: seu ex titulo, seu ex primis uerbis collectis literis, aut (quod pulchrius est) dictionibus, per singularum literarum numerum consuetum, seu permutato initio accipere antecedentem, aut consequentem in singulis: ut,

A	B	C	D	E	F	G	H	I	L	M	N	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

O	P	Q	R	S	T	V	X	Y	Z.	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22.	

Sic ergo elementis.

N D X P C R Z H O H P H Q Y N X.

Dictionibus autem ex Lexico sumptis.

Aliter contingit initijs ac secundis & tertijs elementis sub una dictione, uelut in priore exemplo,

N T F Z C L T N V H R Y P I P E.

Atque ita innumeris alijs modis.

ACTIONES MIRABILES.

CAPVT LXII.

Commodi Imperatoris in iaculando peritia mirabilis.

DICI solet, nihil tam esse improbũ, quod boni aliquid in se non cõtineat. Vidimus plerosq; uiros, qui insigni aliqua uirtute pollerent, uitijs adeò magnis imbutos, ut plus uitæ ratio turpitudinis uirtuti afferret, quam decoris uirtus homini. Quod in Commodo Imperatore